

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Näyttötutkinnon perusteet

SEMINOLOGIN AMMATTITUTKINTO 2011

Määräys 34/011/2011

Näyttötutkinnon perusteet

**SEMINOLOGIN
AMMATTITUTKINTO 2011**

Määräys 34/011/2011

© Opetushallitus ja tekijät

Määräykset ja ohjeet 2011:36

ISBN 978-952-13-4973-7 (nid.)

ISBN 978-952-13-4974-4 (pdf)

ISSN-L 1798-887X

ISSN 1798-887X (painettu)

ISSN 1798-8888 (verkkójulkaisu)

Taitto: Edita Prima Oy

www.oph.fi/julkaisut

Kopijyvä Oy, Espoo 2012

24.11.2011

34/011/2011

Voimassaoloaika: **1.1.2012 alkaen toistaiseksi**

Säännökset, joihin toimivalta määräyksen antamiseen perustuu:
L 631/98, 13 § 2 mom

Kumoaa Opetushallituksen määräyksen
6.11.2002 nro 58/011/2002

Muuttaa Opetushallituksen määräystä
-

SEMINOLOGIN AMMATTITUTKINNON PERUSTEET

Opetushallitus on päättänyt seminologin ammattitutkinnon perusteista, joita on noudatettava 1.1.2012 lukien toistaiseksi. Ennen tämän määräyksen voimaantuloa aloitetut tutkintosuoritukset voidaan saattaa loppuun perusteiden 6.11.2002 nro 58/011/2002 mukaisesti 31.12.2013 mennessä.

Tutkintotoimikunta ja tutkinnon järjestäjä eivät voi jättää noudattamatta tutkinnon perusteita tai poiketa niistä.

Järjestettäessä näyttötutkintoon valmistavaa koulutusta koulutuksen järjestäjä päättää koulutuksen sisällöstä ja järjestämisestä tutkinnon perusteiden mukaisesti. Koulutukseen osallistuvalla tulee osana koulutusta järjestää mahdollisuus suorittaa näyttötutkinto.

Pääjohtaja

Timo Lankinen

Opetusneuvos

Anne Liimatainen

LIITE

Seminologin ammattitutkinto 2011

Sisältö

1	Näyttötutkinnot	7
1.1	Näyttötutkintojen järjestäminen	7
1.2	Näyttötutkinnon suorittaminen	7
1.3	Näyttötutkinnon perusteet.....	7
1.4	Henkilökohtaistaminen näyttötutkinnossa	8
1.5	Ammattitaidon arviointi näyttötutkinnossa.....	8
1.6	Todistukset	9
1.7	Näyttötutkintoon valmistava koulutus	9
2	Seminologin ammattitutkinnon muodostuminen	10
2.1	Seminologin ammattitutkinnossa osoitettava osaaminen	10
2.2	Tutkinnon osat.....	11
3	Seminologin ammattitutkinnossa vaadittava ammattitaito ja arvioinnin perusteet	13
3.1	Keinosiemmentäminen	14
	Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja arvioinnin kriteerit	14
	Ammattitaidon osoittamistavat	16
3.2	Asiakaspalvelu keinosiemennestyössä.....	17
	Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja arvioinnin kriteerit	17
	Ammattitaidon osoittamistavat	18
3.3	Alkion siirtäminen	18
	Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja arvioinnin kriteerit	19
	Ammattitaidon osoittamistavat	20
3.4	Asiakaspalvelu alkionsiirron työtehtävissä	20
	Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja arvioinnin kriteerit	21
	Ammattitaidon osoittamistavat	22
3.5	Hedelmällisyysneuvonta.....	23
	Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja arvioinnin kriteerit	23
	Ammattitaidon osoittamistavat	24
3.6	Asiakaspalvelu hedelmällisyysneuvontatyössä.....	24
	Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja arvioinnin kriteerit	24
	Ammattitaidon osoittamistavat	26

3.7	Jalostusneuvonta.....	26
	Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja arvioinnin kriteerit.....	26
	Ammattitaidon osoittamistavat.....	27
3.8	Asiakaspalvelu jalostusneuvontatyössä.....	27
	Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja arvioinnin kriteerit.....	28
	Ammattitaidon osoittamistavat.....	29
3.9	Ohjaavana seminologina toimiminen.....	29
	Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja arvioinnin kriteerit.....	29
	Ammattitaidon osoittamistavat.....	30
3.10	Kehittäminen ja ammatillinen vuorovaikutus ohjaavan seminologin työssä.....	31
	Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja arvioinnin kriteerit.....	31
	Ammattitaidon osoittamistavat.....	32
LIITE 1	Seminologin ammattitutkinnon suorittaneen alan ja ammatin kuvaus.....	34

1 Näyttötutkinnot

1.1 Näyttötutkintojen järjestäminen

Opetushallituksen asettamat, työnantajien, työntekijöiden, opettajien ja tarvittaessa itsenäisten ammatinharjoittajien edustajista koostuvat tutkintotoimikunnat vastaavat näyttötutkintojen järjestämisestä ja valvonnasta sekä antavat tutkintotodistukset. Tutkintotoimikunnat tekevät sopimuksen näyttötutkintojen järjestämisestä koulutuksen järjestäjien ja tarvittaessa muiden yhteisöjen ja säätiöiden kanssa. Näyttötutkintoja ei saa järjestää ilman voimassa olevaa, tutkintotoimikunnan kanssa solmittua järjestämissopimusta.

1.2 Näyttötutkinnon suorittaminen

Näyttötutkinto suoritetaan osoittamalla hyväksytysti tutkinnon perusteissa vaadittu osaaminen tutkintotilaisuuksissa käytännön työssä ja toiminnassa. Jokainen tutkinnon osa on arvioitava erikseen. Arvioinnin tekevät työnantajien, työntekijöiden ja opetusalan edustajat yhdessä. Aloilla, joilla itsenäinen ammatinharjoittaminen on tyypillistä, myös tämä taho otetaan huomioon arvioijien valinnassa. Lopullisen päätöksen arvioinnista tekee tutkintotoimikunta. Tutkintotodistus voidaan antaa, kun kaikki tutkinnon suorittamiseksi määräytyt tutkinnon osat on suoritettu hyväksytysti.

1.3 Näyttötutkinnon perusteet

Tutkinnon perusteissa määritellään tutkintoon kuuluvat osat ja mahdollisesti niistä muodostuvat osaamisalat, tutkinnon muodostuminen, kussakin tutkinnon osassa vaadittava ammattitaito, arvioinnin perusteet (arvioinnin kohteet ja kriteerit) ja ammattitaidon osoittamistavat.

Tutkinnon osa muodostaa ammatin osa-alueen, joka voidaan erottaa luonnollisesta työprosessista itsenäiseksi arvioitavaksi kokonaisuudeksi. Tutkinnon osissa määritellyissä ammattitaitovaatimuksissa keskitytään ammatin ydintoimintoihin, toimintaprosessien hallintaan ja kyseessä olevan alan ammattikäytäntöihin. Niihin sisältyvät myös työelämässä yleisesti tarvittavat taidot, esimerkiksi sosiaaliset valmiudet.

Arvioinnin kohteet ja kriteerit on johdettu ammattitaitovaatimuksista. Arvioinnin kohteilla ilmaistaan ne osaamisen alueet, joihin arvioinnissa kiinnitetään

erityistä huomiota. Kohteiden määrittäminen helpottaa myös ammattitaidon arviointia asianomaisesta työtoiminnasta. Arvioinnin tulee kattaa kaikki tutkinnon perusteissa määritellyt arvioinnin kohteet. Arvioinnin kriteerit määrittelevät hyväksyttävän suorituksen laadullisen ja määrällisen tason.

Ammattitaidon osoittamistavat sisältävät tutkinnon suorittamiseen liittyviä tarkentavia ohjeita. Ammattitaito osoitetaan pääsääntöisesti todellisissa työtehtävissä ja toimissa. Ammattitaidon osoittamistavat voivat sisältää mm. ohjeita siitä, kuinka tutkintosuoritusta voidaan tarvittaessa täydentää, jotta kaikki ammattitaitovaatimukset tulevat kattavasti osoitetuiksi.

1.4 Henkilökohtaistaminen näyttötutkinnossa

Henkilökohtaistamisesta Opetushallitus on antanut erillisen määräyksen.

1.5 Ammattitaidon arviointi näyttötutkinnossa

Ammattitaidon arvioinnissa tulee perusteellisesti ja huolellisesti tarkastella sitä, miten tutkinnon suorittaja on osoittanut osaavansa sen, mitä tutkinnon perusteissa ko. tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksissa edellytetään. Arvioinnissa käytetään tutkinnon perusteissa määriteltyjä arviointikriteerejä. Arvioinnissa tulee käyttää monipuolisesti erilaisia ja ensisijaisesti laadullisia arviointimenetelmiä. Vain yhden menetelmän käytöllä ei välttämättä saada luotettavaa tulosta. Arvioinnissa otetaan huomioon ala- ja tutkintokohtaiset erityispiirteet tutkinnon perusteiden mukaisesti. Mikäli tutkinnon suorittajalla on luotettavia selvityksiä aikaisemmin osoitetusta osaamisesta, arvioijat arvioivat niiden vastaavuuden näyttötutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimuksiin. Arvioijat ehdottavat dokumentin tutkintotoimikunnalle tunnustettavaksi osaksi näyttötutkinnon suoritusta. Lopullisen päätöksen aiemmin osoitetun ja luotettavasti selvitetyn osaamisen tunnustamisesta tekee tutkintotoimikunta.

Ammattitaidon arviointi on prosessi, jossa arviointiaineiston keräämisellä ja arvioinnin dokumentoinnilla on keskeinen merkitys. Työelämän sekä opettajien edustajat tekevät kolmikantaisesti huolellisen ja monipuolisen arvioinnin. Jokaisen tutkinnon suorittajan tulee selvästi saada tietoonsa arvioinnin perusteet. Tutkinnon suorittajalle on annettava mahdollisuus suoritustensa itsearviointiin. Näyttötutkinnon järjestäjä laatii arvioinnin kohteena olevan tutkinnon osan suorittamisesta arviointipöytäkirjan, jonka arvioijat allekirjoittavat. Tutkinnon suorittajalle tämän jälkeen annettava palaute on osa hyvää arviointiprosessia. Lopullisen päätöksen arvioinnista tekee tutkintotoimikunta.

Arvioijat

Tutkinnon suorittajan ammattitaitoa arvioivilla henkilöillä tulee olla hyvä ammattitaito ko. näyttötutkinnon alalta. Tutkintotoimikunta ja näyttötutkinnon järjestäjä sopivat arvioijista näyttötutkintojen järjestämissopimuksessa.

Arvioinnin oikaisu

Tutkinnon suorittaja voi lainsäädännön mukaisena määräaikana pyytää arvioinnin oikaisua tutkintotoimikunnalta, jonka toimialaan ja -alueeseen kyseessä oleva tutkinto kuuluu. Kirjallinen oikaisupyyntö osoitetaan tutkintotoimikunnalle. Tutkintotoimikunta voi arvioijia kuultuaan velvoittaa toimittamaan uuden arvioinnin. Arviointia koskevasta oikaisuvaatimuksesta annettuun tutkintotoimikunnan päätökseen ei voi hakea muutosta valittamalla.

1.6 Todistukset

Tutkintotodistuksen ja todistuksen tutkinnon osan tai osien suorittamisesta antaa tutkintotoimikunta. Todistuksen valmistavaan koulutukseen osallistumisesta antaa koulutuksen järjestäjä. Opetushallitus on antanut määräyksen todistuksiin merkittävistä tiedoista.

Näyttötutkinnon osan tai osien suorittamisesta annetaan todistus silloin, kun näyttötutkintoon osallistuva sitä pyytää. Tutkintotodistuksen ja myös todistuksen tutkinnon osan tai osien suorittamisesta allekirjoittavat tutkintotoimikunnan edustaja ja näyttötutkinnon järjestäjän edustaja.

Opetushallituksen hyväksymään ammattikirjaan tehty merkintä näyttötutkinnon suorittamisesta on tutkintotodistukseen rinnastettava todistus näyttötutkinnon suorittamisesta. Näyttötutkinnon järjestäjä hankkii ja allekirjoittaa ammattikirjan. Ammattikirja on näyttötutkinnon suorittajalle maksullinen.

1.7 Näyttötutkintoon valmistava koulutus

Näyttötutkintoihin osallistumiselle ei voida asettaa koulutukseen osallistumista koskevia ennakkoehtoja. Pääsääntöisesti tutkinnot suoritetaan kuitenkin valmistavan koulutuksen yhteydessä. Koulutuksen järjestäjä päättää näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen sisällöstä ja järjestämisestä tutkinnon perusteiden mukaisesti. Koulutus ja tutkintotilaisuudet on jäsennettävä tutkinnon osien mukaisesti. Näyttötutkintoon valmistavaan koulutukseen osallistuvalla tulee osana koulutusta järjestää mahdollisuus osallistua tutkintotilaisuuksiin ja suorittaa näyttötutkinto.

2 Seminologin ammattitutkinnon muodostuminen

2.1 Seminologin ammattitutkinnossa osoitettava osaaminen

Seminologi on karjatalouden ammattilainen, joka toimii kotieläinjalostustyön käytännön suorittajana. Hänellä on perustiedot ja -taidot nautojen ja sikojen hoitamisesta ja hyvinvoinnista huolehtimisesta. Hän työskentelee keinosiemenysluvan omaavien yritysten palveluksessa hoitaen hänelle työnjaossa tulleet keinosiemennystoimintaan liittyvät työtehtävät.

Seminologin ammatinkuva on muuttumassa yhä monipuolisemmaksi. Toiminnan on oltava tuloksellista ja vastuuntuntoista. Eläimet on saatava tiineiksi mahdollisimman vähin käyntikerroin ja kustannuksin. Tuloksia seurataan, ja oman toiminnan laadun ja taloudellisuuden tarkkailu ja tiedostaminen ovat entistä tärkeämpiä. Toiminnan kehittymisen myötä seminologeille tulee myös uusia tehtäviä: tiloille markkinoidaan erilaisia neuvontapalveluja, esimerkiksi hedelmällisyys- ja jalostusneuvontaa. Seminologin on kehitettävä ammattitaitoaan niin, että hän pystyy tarjoamaan kyseisiä palveluita tiloille. Tilakoon kasvu ja omatoimilupasiemennysten lisääntyminen, siemenkaupan kansainvälistyminen ja siemenen lisääntynyt varastointi tuovat uusia haasteita seminologin ammattiin.

Seminologin ammattitutkintoa suorittaessaan tutkinnon suorittaja tekee tilakäynnillä seminologille kuuluvat tehtävät.

Seminologin ammattia säätelevät lait ja asetukset (liite 1).

Keinosiementäminen ja Asiakaspalvelu keinosiemennystyössä -tutkinnon osat suorittanut toimii keinosiemennysluvan omaavien yritysten palveluksessa. Hän käy tiloilla keinosiementämässä nautoja ja sikoja ja tekemässä tiineystarkastuksia asiakkaiden työtilausten mukaisesti. Työssä korostuvat sekä asiakaspalvelu- että eläinten käsittelytaidot. Tutkinnon suorittajan on tunnettava eläinten käyttäytyminen voidakseen toimia turvallisesti. Hänellä on hyvät vuorovaikutustaidot kommunikoidessaan asiakkaiden kanssa. Tiineystarkastuksia ja muita rektaalitutkimuksia tehdessä tarvitaan kädentaitoja, joita on ylläpidettävä ja kehitettävä koko ajan. Eläintautien leviämisen ennaltaehkäisemiseksi on toimittava hygieenisesti.

Alkionsiirto ja Asiakaspalvelu alkionsiirron työtehtävissä -tutkinnon osat suorittanut siirtää alkioita sekä toimii eläinlääkärin avustajana alkionhuuhtelussa keinosiementämisen lisäksi. Hän hallitsee alkioiden tuotantoprosessin sekä alkioiden käsittelyn ja siirtämisen. Hän tuntee alkionsiirtoa koskevat säädökset ja noudattaa niitä. Hän pystyy määrittelemään oikean siirtoajankohdan sekä hallitsee alkilogistiikan. Myös alkio toiminnan markkinointi sekä asiakaspalvelun periaatteiden mukaisesti toimiminen ovat osa hänen ammattitaitoaan.

Hedelmällisyysneuvonta ja Asiakaspalvelu hedelmällisyysneuvontatyössä -tutkinnon osat suorittanut tekee keinosiementämisen lisäksi tiloilla säännöllisiä hedelmällisyysneuvontakäyntejä. Hän arvioi karjan hedelmällisyystilanteen tulkitsemalla karjan hedelmällisyyden tunnuslukuja ja terveystarkkailuraportteja sekä tekemällä tiineystarkastuksia ja tutkimalla munasarjatoimintaa. Selvitettyään karjan hedelmällisyystilanteen hän osaa antaa karjanomistajalle toimenpideohjeita hedelmällisyystilanteen parantamiseksi. Hän osaa markkinoida hedelmällisyysneuvontapalveluja ja kommunikoida erilaisten asiakkaiden kanssa.

Jalostusneuvonta ja Asiakaspalvelu jalostusneuvontatyössä -tutkinnon osat suorittanut antaa tilalle jalostusneuvontaa keinosiementämisen lisäksi: hän tekee jalostussuunitelman, rakennearvostelee eläimiä, kantakirjaa sekä ottaa genominäytteitä. Hän on sekä keinosiementämisen että karjanjalostuksen asiantuntija, joka pystyy neuvomaan karjanomistajaa eläinvalinnoissa asiakaspalvelun periaatteiden mukaisesti. Tutkinnon suorittaja osaa markkinoida jalostusneuvontapalveluja.

Ohjaavana seminologina toimiminen ja Kehittäminen ja ammatillinen vuorovaikutus ohjaavan seminologin työssä -tutkinnon osat suorittanut ohjaa seminologiksi opiskelevia heidän harjoittelujaksonsa aikana keinosiementämisen lisäksi. Tutkinnon suorittaja perehdyttää opiskelijan seminologin tehtäviin. Hän ohjaa ja kannustaa opiskelijaa toimimaan alan eettisten toimintatapojen mukaan. Hän kehittää jatkuvasti myös omaa ammattitaitoaan sekä seminologin että ohjaajan työssä.

2.2 Tutkinnon osat

Tutkintotodistuksen saamiseksi on suoritettava osat:

- 3.1 Keinosiementäminen
- 3.2 Asiakaspalvelu keinosiemennestyössä

Lisäksi tutkinnon suorittaja voi liittää tutkintoonsa osan tai osia seuraavista:

- 3.3 Alkionsiirto
- 3.4 Asiakaspalvelu alkionsiirron työtehtävissä

- 3.5 Hedelmällisyysneuvonta
- 3.6 Asiakaspalvelu hedelmällisyysneuvontatyössä
- 3.7 Jalostusneuvonta
- 3.8 Asiakaspalvelu jalostusneuvontatyössä
- 3.9 Ohjaavana seminologina toimiminen
- 3.10 Kehittäminen ja ammatillinen vuorovaikutus ohjaavan seminologin työssä

3 Seminologin ammattitutkinnossa vaadittava ammattitaito ja arvioinnin perusteet

Tutkinnon perusteissa vaadittu ammattitaito osoitetaan tutkintotoimikunnan hyväksymän seminologin ammattitutkinnon järjestämissuunnitelman perusteella henkilökohtaistetuissa tutkintotilaisuuksissa aidossa toiminnassa, jolloin tutkinnon suorittaja osoittaa kattavasti tutkinnon perusteiden edellyttämän ammatillisen osaamisen.

Tutkintotilaisuuksissa tutkinnon suorittaja osoittaa valmiuksia ja kykyä soveltaa osaamistaan vaihtelevissa tilanteissa ja toimintaympäristöissä. Hän myös osoittaa kykynsä kokemusten arviointiin ja kokemuksista oppimiseen, toimintatapojen uudelleenajatteluun ja uusien toimintatapojen käyttöönottoon.

Arvioijat, jotka on perehdytetty arviointitehtävään, arvioivat tutkinnon suorittajan ammattitaidon tutkintotilaisuuksissa. Tutkinnon suorittajalle on annettava mahdollisuus suoritusensa itsearviointiin. Arvioijat arvioivat ja dokumentoivat tutkinnon suorittajan osoittaman osaamisen tutkinnon ammattitaitovaatimusten, arvioinnin kohteiden ja kriteerien mukaisesti. Tutkinnon suorittajalle annettava palaute arvioinnista on osa hyvää arviointiprosessia. Palaute voidaan antaa tutkinnon suorittajalle esimerkiksi arviointiesityksen tekemisen jälkeen.

Tutkinnon suorittajalle voidaan antaa mahdollisuus täydentää tutkintosuorituksiaan suullisesti. Arvioijat kirjaavat keskustelun aikana tehdyt havainnot arviointilomakkeeseen. Näin varmistetaan tutkintosuoritusten kattavuus ja arvioinnin luotettavuus. Tämä mahdollisuus voidaan järjestää tutkinnon osan suorittamisen yhteydessä tai sitten kun kaikki tutkinnon osien suoritukset on tehty.

Seminologin ammattitutkinto arvioidaan tutkinnon osa kerrallaan niin, että tutkinnon suorittajan ammattitaitoa verrataan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksiin. Kolmikantainen arvioijaryhmä tekee tutkinnon osan kirjallisen arviointiesityksen tutkintotoimikunnalle sen jälkeen, kun tutkintosuoritukset on tehty kattavasti, luotettavasti ja tutkinnon perusteiden mukaisesti. Kolmikantaisen arvioijaryhmän jäsenet edustavat työnantajia, työntekijöitä ja opettajia.

3.1 Keinosiementäminen

Tutkinnon suorittaja osaa

- huolehtia työvälineistään
- ottaa vastaan ja käsitellä työtilaukset
- siementää naudan tai sian
- ylläpitää ammattitaitoaan.

Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja arvioinnin kriteerit

Ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja osaa huolehtia työvälineistään.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Siemensäiliön ylläpitäminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • huolehtii riittävästä typpimäärästä mittaamalla • huolehtii säiliön ulkopinnan puhtaudesta • tilaa tarvittavat siemenannokset menekin ja kysynnän mukaan • pitää siemensäiliön sisällön ja varastolistan yhdenmukaisena turvataksien oman käytön ja alueellisen jalostussuunnitelman perustan • kiinnittää siemensäiliön työturvallisuusohjeiden mukaisesti • käsittelee tyypeä työturvallisuusohjeiden mukaisesti.
Siemennysvälineiden ylläpitäminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • puhdistaa pistoletin perusteellisesti päivittäin • huolehtii muista tarvittavista siemennyksen työvälineistä (esim. sakset ja pinsetit) ja niiden asianmukaisesta säilyttämisestä • tyhjentää siemennyslaukun sulatusvesihauteen työpäivän päätteeksi • huolehtii siemennyslaukun puhtaudesta ja toimivuudesta päivittäin • säilyttää siemennyslaukun lämpimässä ja kuivassa tilassa.
Muiden työvälineiden huoltaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • huoltaa ja käyttää työautoa ohjeiden mukaisesti • käyttää tietokonetta oheislaitteineen ohjeiden mukaisesti • käyttää puhelinta ja navigointilaitetta ohjeiden mukaan • käyttää asianmukaisia työvaatteita.
Tutkinnon suorittaja osaa ottaa vastaan ja käsitellä työtilaukset.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Tilausten vastaanottaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ottaa käyttöön päivystysjärjestelmän työohjeiden mukaisesti • vastaa puhelimeen asiakaslähtöisesti esitellen yrityksensä ja itsensä • ottaa vastaan ja tallentaa työtilaukset täsmällisesti

	<ul style="list-style-type: none"> • toteuttaa pyydettyä käyntiaikatoiveet • tarkistaa tilausten oikeellisuuden ja varmistaa onnistuneen työnjaon • tarvittaessa huolehtii jälkitalaukset.
Erityisosaamista vaativien tilausten logistiikan ratkaiseminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa erityisosaamista (esim. erikseen varatut annokset, alkionsiirto ja hedelmällisyysneuvonta) vaativat tehtävät ja ratkaisee niiden suorittajan • neuvoo asiakasta tarvittaessa kääntymään asiantuntijan puoleen tai välittää yhteydenottopyynnön.
Tutkinnon suorittaja osaa siementää naudan tai sian.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Siemenen valinta	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • valitsee jalostussuunnitelman mukaisen siemenannoksen • tulkitsee tarkoituksenmukaisesti tilalle suunniteltuja jalostustavoitteita valitessaan siemenannosta, mikäli suunnitellut siemenannokset ovat loppuneet tai poiketaan suunnitelmasta • valitsee käyttölistalta karjanomistajan tavoitteita vastaavan siemenannoksen siinä tapauksessa, jos tilalla ei ole jalostussuunnitelmaa.
Siemenen käsitteleminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • etsii ja ottaa oikean siemenannoksen • sulattaa ja käsittelee siemenannosta oikealla tekniikalla sen elävyyden turvaamiseksi • kuljettaa ja käsittelee sian siementä sen elävyyden vaatimusten mukaisesti.
Siementäminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii rauhallisesti eläinsuojassa • ohjaa avustajaa toimimaan siten, että siemennys voidaan suorittaa teknisesti oikein ja turvallisesti • arvioi eläimen kiimaa, kommentoi havainnoistaan ja siementää kiimassa olevan eläimen oikein • ottaa huomioon eläimen hyvinvoinnin (hoito, ruokinta, terveys, olosuhteet) vaikutuksen hedelmällisyyteen • tunnistaa poikkeavuudet lisääntymiselimissä ja ohjaa tarvittaessa eläimen eläinlääkäriin tutkittavaksi • siementää oikealla siemennystekniikalla.

Tiineystarkastuksen tekeminen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • tekee tiineystarkastuksen naudalle ja sialle rektaalisesti tai apuvälineitä käyttäen • pystyy tekemään tiineystarkastuksen naudalle aikaisintaan kuudesta tiineysviikosta lähtien.
Välineiden huoltaminen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • puhdistaa siemennysvälineet ja suojarusteet työohjeen mukaisesti • huolehtii että työvälineet ovat toimintakuntoisia ja tilaa tarvittaessa uudet.
Tietojen tallentaminen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • kirjaa ja tallentaa tehdyt toimenpiteet toimijan tietokantaan jokaisen tilakäynnin yhteydessä työohjeiden mukaan • kerää ja tallentaa muita tietoja (esim. sairaus- ja luonnetiedot) toimijan tietokantaan työohjeiden mukaisesti.
Tutkinnon suorittaja osaa ylläpitää ammattitaitoaan.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Keinosiemennystaitojen kehittäminen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • seuraa itsenäisesti työnsä tuloksia (esim. uusimattomuus- ja nuorsonniprosentti) • reagoi uusimattomuusprosentin heikkenemiseen tarkistamalla työtapojaan ja työvälineitään • ottaa aktiivisesti käyttöön uusia hyväksytyjä työtapoja ja -välineitä.
Tiineystarkastustaitojen kehittäminen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • kehittää tiineystarkastustaitoja varhastiineystarkastusten (5–6 vk) suuntaan • osallistuu oma-aloitteisesti alalla järjestettävään koulutukseen • arvioi ja kehittää jatkuvasti erilaisia tiineyden toteamisen tunnusmerkkien havaitsemista (esim. sikiönesteen määrän lisääntyminen).

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa eläville eläimille tehdyillä merkkisiemennyksillä ja munasarjatarkastuksilla. Lisäksi tutkinnon suorittaja tekee tilausten mukaiset työt tilakäynnillä. Arvioijat seuraavat ja arvioivat hänen toimintaansa sekä antavat siitä kirjallisen arvion. Tutkinnon suorittajalle voidaan työtehtävien suorittamisen yhteydessä tehdä työhön liittyviä tarkentavia kysymyksiä.

Tutkinnon suorittajan arviointiaineisto muodostuu tutkintotilaisuuksista saaduista arvioijien lausunnoista, täydentävien kysymysten vastauksista ja tutkin-

non suorittajan itsearviointista sekä käytännön työharjoittelun aikana saaduista tuloksista.

3.2 Asiakaspalvelu keinosiemennystyössä

Tutkinnon suorittaja osaa

- toimia palvelutilanteissa tilakäynneillä
- hoitaa ja ylläpitää asiakkuuksia.

Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja arvioinnin kriteerit

Ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja osaa toimia palvelutilanteissa tilakäynneillä.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Tilalla toimiminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ilmoittaa tilalle saapumisensa riittävän ajoissa • ajaa rauhallisesti pihaan ja pysäköi auton turvallisesti • selvittää ystävällisesti tilan suojarusteiden saatavuuden ja käytön • toimii hygieniavaatimusten mukaisesti (esim. tautisulku) ja ennaltaehkäisee eläintautien leviämistä.
Asiakaslähtöinen vuorovaikutus	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • on selvillä alan myytävistä tuotteista (esim. suojarusteet) ja palveluista (esim. hedelmällisyysneuvonta, alkionsiirto, käynti-aikapalvelu) ja markkinoi niitä ottaen huomioon lainsäädännön asettamat rajat • palvelee asiakasta vuorovaikutteisesti ja ammattitaitoisesti ottaen huomioon sanallisen ja sanattoman viestinnän merkityksen ja mahdolliset kulttuurien väliset erot • perehtyy keskustelussa asiakkaan kanssa tilan yksilöllisiin tarpeisiin • toimii haasteellisissa tilanteissa joustavasti ja ystävällisesti • työskentelee hyvän asiakaspalvelun periaatteiden mukaisesti noudattaen vaitiolovelvollisuutta.
Säädösten ja ohjeiden noudattaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii asiakastyössään voimassa olevan toimialan lainsäädännön sekä muiden määräysten ja ohjeiden mukaisesti (esim. keinosiemennyslainsäädäntö ja eläinsuojelulainsäädäntö) • noudattaa organisaation asiakaspalvelua koskevia toimintaperiaatteita ja ohjeita, esimerkiksi vaitiolovelvollisuutta • noudattaa ammattietiikan vaatimuksia.

Tutkinnon suorittaja osaa hoitaa ja ylläpitää asiakkuuksia.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Asiakaspalautteen hankkiminen ja käsittely	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ottaa vastaan asiakaspalautetta organisaation käytettäväksi • käsittelee saadun palautteen hyödyntäen sitä organisaation toiminnassa ja omassa työssä • arvioi ja kehittää oman työnsä laatua ja asiakastyytyvyyttä oman organisaation laatu- ja tulostavoitteiden mukaisesti • ohjaa asiakkaan tarvittaessa oikealle asiantuntijalle.
Tiedonhallintajärjestelmän käyttäminen lisäinformaation saamiseksi asiakkaan tarpeisiin	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • selvittää järjestelmistä asiakkaan tarpeisiin esimerkiksi eläinten polveutumisia ja jalostusarvoja • käyttää työssään tiedonhallintajärjestelmiä organisaation toimintaperiaatteiden mukaisesti.
Asiakaspalvelutaitojen kehittäminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • kokoaa ja ylläpitää jokapäiväiseen käyttöön tarvittavat ohjeistukset (esim. palveluhinnasto, käyttölistat ja varastolista) • ottaa vastaan palautetta ja korjaa toimintatapoja tarvittaessa • kehittää itseään asiakaspalvelijana • osallistuu omatoimisesti alalla järjestettävään koulutukseen.

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa aidoissa asiakaspalvelutilanteissa keinosiemennystiläkäyntien yhteydessä. Arvioijat seuraavat ja arvioivat hänen toimintaansa sekä antavat siitä kirjallisen arvion. Tutkinnon suorittajalle voidaan työtehtävien suorittamisen yhteydessä tehdä työhön liittyviä tarkentavia kysymyksiä.

Tutkinnon suorittajan arviointiaineisto muodostuu tutkintotilaisuuksista saaduista arvioijien lausunnoista, täydentävien kysymysten vastauksista ja tutkinnon suorittajan itsearviointista sekä käytännön työharjoittelun aikana saaduista tuloksista.

3.3 Alkion siirtäminen

Tutkinnon suorittaja osaa

- avustaa eläinlääkärinä alkionhuuhtelussa
- suorittaa alkionsiirron
- ylläpitää ammattitaitoaan.

Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja arvioinnin kriteerit

Ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja osaa avustaa eläinlääkäriä alkionhuuhtelussa.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Huuhtelun avustaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> ohjaa karjanomistajaa alkionhuuhtelu- ja laboratoriopaikan valmistelussa avustaa eläinlääkäriä alkionhuuhtelussa tarkoituksenmukaisesti (esim. valmistelee huuhteluvälineet, huolehtii alkiomaljasta, tekee tarvittaessa puudutuksen).
Laboratorioavustaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> avustaa alkion tutkimuslaboratorion perustamisessa tilalle tarpeen mukaan avustaa alkionhuuhtelueläinlääkäriä alkioiden etsinnässä, käsittelyssä, merkitsemisessä, pakkaamisessa ja pakastamisessa sekä tarvittaessa huuhtelukaavakkeen täyttämässä työskentelee laboratoriossa noudattaen hyvää hygieniää.
Tutkinnon suorittaja osaa suorittaa alkionsiirron.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Alkionsiirtoon valmistautuminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> päättelee eläimen iän, poikimisajankohdan ja kuntoluokan perusteella, onko eläin sopiva alkion vastaanottaja ohjaa asiakasta turvallisen alkionsiirtopaikan järjestämisessä ja tarvittaessa ehdottaa muutoksia päättelee eläimen munasarjoista keltarauhasen perusteella, hyväksytäänkö eläin alkion vastaanottajaksi valmistelee alkionsiirtovälineet käyttökelpoisiksi.
Alkion siirtäminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> arvioi epiduraalipuudutuksen tarpeen, suorittaa sen tarvittaessa, merkitsee sen terveyskorttiin, pitää puudutuksista kirjaa ja raportoi ne huuhteluryhmän vastaavalle eläinlääkärille asianmukaisesti siirtää alkion työohjeiden mukaisesti kirjaa ja tallentaa kaikki tehdyt toimenpiteet toimijan alkiotietokantaan työohjeiden mukaisesti.
Alkiologiikasta huolehtiminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> ottaa huuhtelusta saadut alkiot varastoonsa ja toimittaa ne tarvittaessa eteenpäin varmistaa alkionsiirtoon tilatun alkion saatavuuden alkiotietokannan varastokirjanpidosta

	<ul style="list-style-type: none"> • tilaa alkioita keskusvarastolta asiakkaiden käyttötarpeiden mukaan • huolehtii myytyjen alkioiden toimittamisesta oikealle alueelle asiakkaan toiveen mukaisesti ja muuttaa alkion omistajan alkioietokantaan • tiedottaa alkilogistiikkaan liittyvistä toimenpiteistä tarpeen mukaan eri osapuolille (esim. keskusvarasto, kollega, asiakas).
Tutkinnon suorittaja osaa ylläpitää ammattitaitoaan.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Alkionsiirtotaitojen kehittäminen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • seuraa itsenäisesti alkionsiirron uusimattomuusprosenttiaan • reagoi uusimattomuusprosentin heikkenemiseen tarkistamalla työtapaansa ja työvälineitään • ottaa aktiivisesti käyttöön uusia hyväksytyjä työtapoja ja -välineitä.
Oman ammattitaidon arvioiminen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • arvioi realistisesti omia vahvuuksiaan ja ammatillisen kehittymisen haasteita • osallistuu omaaloitteisesti alalla järjestettävään koulutukseen • seuraa aktiivisesti alalla kansallisesti ja kansainvälisesti tapahtuvaa kehitystä.

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa tilakäynnillä suorittamalla alkionsiirtoseminologille kuuluvat työt. Arvioijat seuraavat ja arvioivat hänen toimintaansa sekä antavat siitä kirjallisen arvion. Tutkinnon suorittajalle voidaan työtehtävien suorittamisen yhteydessä tehdä työhön liittyviä tarkentavia kysymyksiä.

Tutkinnon suorittajan arviointiaineisto muodostuu tutkintotilaisuuksista saaduista arvioijien lausunnoista, täydentävien kysymysten vastauksista ja tutkinnon suorittajan itsearvioinnista sekä käytännön työharjoittelun aikana saaduista tuloksista.

3.4 Asiakaspalvelu alkionsiirron työtehtävissä

Tutkinnon suorittaja osaa

- toimia erilaisissa alkionsiirron palvelutilanteissa
- markkinoida alkioita ja alkionsiirtopalveluita
- hoitaa ja ylläpitää asiakkuuksia.

Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja arvioinnin kriteerit

Ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja osaa toimia erilaisissa alkionsiirron palvelutilanteissa.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Tilalla toimiminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ottaa vastaan alkionsiirtotilauksen ja varmistaa alkion saatavuuden • ilmoittaa tilalle saapumisestaan riittävän ajoissa • ajaa rauhallisesti pihaan ja pysäköi auton turvallisesti • selvittää ystävällisesti tilan suojarusteiden saatavuuden ja käytön • toimii hygieniavaatimusten mukaisesti (esim. tautisulku) ja ennaltaehkäisee eläintautien leviämistä.
Asiakaslähtöinen vuorovaikutus alkioitöissä	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • palvelee asiakasta vuorovaikutteisesti ja ammattitaitoisesti ottaen huomioon sanallisen ja sanattoman viestinnän merkityksen ja mahdolliset kulttuurien väliset erot • perehtyy keskustelussa asiakkaan kanssa tilan yksilöllisiin tarpeisiin • työskentelee hyvän asiakaspalvelun periaatteiden mukaisesti noudattaen vaitiolovelvollisuutta.
Säädösten ja ohjeiden noudattaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii asiakastyössään voimassa olevan toimialan lainsäädännön sekä muiden määräysten ja ohjeiden, esimerkiksi keinosiemennyslainsäädännön ja eläinsuojelulainsäädännön mukaisesti • noudattaa organisaation asiakaspalvelua koskevia toimintaperiaatteita ja ohjeita (esim. vaitiolovelvollisuus) • noudattaa ammattietiikan vaatimuksia.
Tutkinnon suorittaja osaa markkinoida alkioita ja alkionsiirtopalveluita.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Asiakkuuksien luominen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • hakee aktiivisesti uusia asiakkaita ja asiakastarpeita ottaen huomioon alueelliset lähtökohdat • tunnistaa mahdollisen asiakkaan ja informoi siitä alueen tiimille • markkinoi aktiivisesti alkionsiirtoon liittyviä palveluita • osallistuu tarvittaessa alkionsiirtoa edistävien kampanjoiden ideointiin, käynnistämiseen ja toteuttamiseen.
Alkioiden ja alkionsiirtopalveluiden markkinoiminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tarjoaa ja ostaa alkionmyyntitilalla olevia alkioita asiakkaalle • markkinoi tuloksellisesti alkionhuuhteluita ja alkioita

	<ul style="list-style-type: none"> • laittaa alkioita myyntiin organisaation toimintaperiaatteiden mukaisesti • kirjaa ja tallentaa tehdyt toimenpiteet toimijan tietokantaan työohjeiden mukaisesti.
Tutkinnon suorittaja osaa hoitaa ja ylläpitää asiakkuuksia.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Asiakaspalautteen hankkiminen ja käsittely	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • ottaa vastaan asiakaspalautetta organisaation käytettäväksi • käsittelee saadun palautteen asianmukaisesti hyödyntäen sitä organisaation toiminnassa ja omassa työssä • arvioi ja kehittää oman työnsä laatua ja asiakastyytyvää oman organisaation laatu- ja tulostavoitteiden mukaisesti • ohjaa asiakkaan tarvittaessa oikealle asiantuntijalle.
Tiedonhallintajärjestelmän käyttäminen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • selvittää toimijan tietojärjestelmistä asiakkaan tarpeisiin esimerkiksi eläinten polveutumisia ja jalostusarvoja • käyttää työssään tiedonhallintajärjestelmiä organisaation toimintaperiaatteiden mukaisesti (esim. selvittää tilan alkioiden sijainnin ja logistiikan siirtoja varten).
Asiakaspalvelutaitojen kehittäminen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • kokoaa ja ylläpitää jokapäiväiseen käyttöön tarvittavat ohjeistukset (esim. palveluhinnasto, myytävistä alkiosta polveutumistiedot ja alkiovarastolista) • ottaa vastaan palautetta ja korjaa toimintatapoja tarvittaessa • kehittää itseään asiakaspalvelijana • osallistuu omatoimisesti alalla järjestettävään koulutukseen.

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa asiakaspalvelutilanteissa tilakäynnillä tehdessään alkionsiirtoseminologille kuuluvia tehtäviä. Arvioijat seuraavat ja arvioivat hänen toimintaansa sekä antavat siitä kirjallisen arvion. Tutkinnon suorittajalle voidaan työtehtävien suorittamisen yhteydessä tehdä työhön liittyviä tarkentavia kysymyksiä.

Tutkinnon suorittajan arviointiaineisto muodostuu tutkintotilaisuuksista saaduista arvioijien lausunnoista, täydentävien kysymysten vastauksista ja tutkinnon suorittajan itsearvioinnista sekä käytännön työharjoittelun aikana saaduista tuloksista.

3.5 Hedelmällisyysneuvonta

Tutkinnon suorittaja osaa

- neuvoa karjanomistajaa karjan hedelmällisyysasioissa
- ylläpitää hedelmällisyysneuvontataitojaan.

Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja arvioinnin kriteerit

Ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja osaa neuvoa karjanomistajaa karjan hedelmällisyysasioissa.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Karjan hedelmällisyystilanteen arvioiminen ja neuvonta	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tulkitsee karjan hedelmällisyystunnuslukuja ja terveystarkkailuraportteja ja osaa niiden perusteella arvioida karjan hedelmällisyystilanteen • arvioi eläintilan olosuhteita ja ohjaa tarvittaessa asiantuntijan puoleen • arvioi ruokinnan oikeellisuutta ja ohjaa tarvittaessa asiantuntijan puoleen • arvioi karjan sorkkahoidon tarvetta ja ohjaa tarvittaessa asiantuntijan puoleen • opastaa kiimantarkkailussa • opastaa kiimantarkkailun apuvälineiden käytössä (esim. progesteronitesti).
Eläinten arviointi ja raportointi	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tekee rektaalisesti tai apuvälineitä käyttäen tiineystarkastuksia ja osaa arvioida tiineyden alkamisajankohdan • tunnustelee eläinten munasarjatoimintaa ja ohjeistaa karjanomistajaa jatkotoimenpiteisiin • kirjaa löydökset käytössä olevalle kaavakkeelle tai vastaavalle selkeästi • kirjaa tiineystarkastustulokset toimijan tietokantaan ja siemennyskortteihin selkeästi.
Tutkinnon suorittaja osaa ylläpitää hedelmällisyysneuvontataitojaan.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Hedelmällisyysneuvontataitojen kehittäminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tekee hedelmällisyysneuvontaa riittävästi ammattitaidon ylläpitämiseksi • ottaa käyttöön uusia hyväksytyjä työtapoja ja -välineitä.

Oman ammattitaidon arvioiminen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • arvioi realistisesti omia vahvuuksiaan ja ammatillisen kehittymisen haasteita • osallistuu oma-aloitteisesti alalla järjestettävään koulutukseen.
--------------------------------	---

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa tilakäynnillä hedelmällisyysneuvontakäynnin yhteydessä suorittamalla hedelmällisyysneuvontaseminologille kuluvat työt. Arvioijat seuraavat ja arvioivat hänen toimintaansa sekä antavat siitä kirjallisen arvion. Tutkinnon suorittajalle voidaan työtehtävien suorittamisen yhteydessä tehdä työhön liittyviä tarkentavia kysymyksiä.

Tutkinnon suorittajan arviointiaineisto muodostuu tutkintotilaisuuksista saaduista arvioijien lausunnoista, täydentävien kysymysten vastauksista, tilalle jätettävästä hedelmällisyysneuvontaraportista sekä tutkinnon suorittajan itsearviointista.

3.6 Asiakaspalvelu hedelmällisyysneuvontatyössä

Tutkinnon suorittaja osaa

- toimia palvelutilanteissa tilakäynneillä
- hankkia ja ylläpitää asiakkuuksia.

Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja arvioinnin kriteerit

Ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja osaa toimia palvelutilanteissa tilakäynneillä.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Tilalla toimiminen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • ottaa vastaan hedemällisyysneuvontatilauksen ja sopii käyntiajan • ilmoittaa tilalle saapumisesta riittävän ajoissa • ajaa rauhallisesti pihaan ja pysäköi auton turvallisesti • selvittää ystävällisesti tilan suojavarusteiden saatavuuden ja käytön • toimii hygieniavaatimusten mukaisesti (esim. tautisulku) ja ennaltaehkäisee eläintautien leviämistä
Asiakaslähtöinen vuorovaikutus	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • palvelee asiakasta vuorovaikutteisesti ja ammattitaitoisesti ottaen huomioon sanallisen ja sanattoman viestinnän merkityksen ja mahdolliset kulttuurien väliset erot

	<ul style="list-style-type: none"> • perehtyy keskustelussa asiakkaan kanssa tilan yksilöllisiin tarpeisiin • työskentelee hyvän asiakaspalvelun periaatteiden mukaisesti noudattaen vaihtolovelvollisuutta.
Säädösten ja ohjeiden noudattaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii asiakastyössään voimassa olevan toimialan lainsäädännön sekä muiden määräysten ja ohjeiden mukaisesti (esim. keinosiemennyslainsäädäntö ja eläinsuojelulainsäädäntö) • noudattaa organisaation asiakaspalvelua koskevia toimintaperiaatteita ja ohjeita (esim. vaihtolovelvollisuus) • noudattaa ammattietiikan vaatimuksia.
Tutkinnon suorittaja osaa hankkia ja ylläpitää asiakkuuksia.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Hedelmällisyysneuvontapalvelujen markkinointi	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • kertoo asiakkaille hedelmällisyysneuvontapalveluista asianmukaisesti • verkottuu ja toimii yhteistyössä kotieläintalouden sidosryhmien kanssa tarpeen mukaan • hallitsee ja markkinoi kotieläintalouden neuvontapalveluita.
Asiakassuhteiden hoitaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • huolehtii palvelun säännöllisyydestä sopimalla seuraavasta käyntikerrasta tilan tarpeiden mukaan • välittää tarvittaessa pyydettyjä hedelmällisyysneuvontakäyntejä muille hedelmällisyysneuvojille.
Asiakaspalautteen hankkiminen ja käsittely	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ottaa vastaan asiakaspalautetta organisaation käytettäväksi • käsittelee saadun palautteen hyödyntäen sitä organisaation toiminnassa ja omassa työssä • arvioi ja kehittää oman työnsä laatua ja asiakastyytyväisyyttä oman organisaation laatu- ja tulostavoitteiden mukaisesti • ohjaa asiakasta tarvittaessa kääntymään oikean asiantuntijan puoleen.
Tiedonhallintajärjestelmän käyttäminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • hakee erilaisista tietojärjestelmistä tarvittavia tietoja (esim. siemennystietoja) • käyttää työssään tiedonhallintajärjestelmiä organisaation toimintaperiaatteiden mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa asiakaspalvelutilanteessa tilakäynnillä hedelmällisyysneuvontakäynnin yhteydessä. Arvioijat seuraavat ja arvioivat hänen toimintaansa sekä antavat siitä kirjallisen arvion. Tutkinnon suorittajalle voidaan työtehtävien suorittamisen yhteydessä tehdä työhön liittyviä tarkentavia kysymyksiä.

Tutkinnon suorittajan arviointiaineisto muodostuu tutkintotilaisuuksista saaduista arvioijien lausunnoista, täydentävien kysymysten vastauksista, tilalle jätettävästä hedelmällisyysneuvontaraportista sekä tutkinnon suorittajan itsearvioinnista.

3.7 Jalostusneuvonta

Tutkinnon suorittaja osaa

- neuvoa karjanomistajaa karjan jalostamisessa
- ylläpitää jalostusneuvontataitojaan.

Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja arvioinnin kriteerit

Ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja osaa neuvoa karjanomistajaa karjan jalostamisessa.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Jalostussuunnitelman tekeminen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• huolehtii säännöllisesti yhteydenotosta asiakastiloihin• tutustuu tilan perustietoihin ja tulostaa työlistan tarvittaessa etukäteen• perehtyy navetassa tilan eläimiin yhdessä asiakkaan kanssa lisäinformaation saamiseksi• selvittää karjakohtaiset jalostustavoitteet vuorovaikutteisesti• tekee yksilökohtaisen paritussuunnitelman noudattaen jalostusohjelman periaatteita ja karjanomistajan tarpeita• perehdyttää karjanomistajan valmiiseen jalostussuunnitelmaan• sopii jalostussuunnitelman päivityksistä.
Kantakirjaaminen ja rakennearvostelun tekeminen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• kantakirjaa sovitut eläimet voimassa olevan kantakirjaohjesäännön mukaisesti tai ohjaa karjanomistajaa ottamaan yhteyttä viralliseen kantakirjan pitäjään• rakennearvostelee eläimen voimassa olevan standardin mukaisesti.

Sonninemähdokkaiden ja keinosiemennyssonnien hankkiminen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • käyttää voimassa olevia sonninemähdokasvaatimuksia • tarjoaa tarpeen mukaan sonninemähdokkaita sonninemärekestereihin • tarjoaa tarpeen mukaan sonnivasikoita keinosiemennyksen käyttöön • tarkastaa varatun sonnivasikan ja emän rakenteen oikeaoppisesti.
Genominäytteen ottaminen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • ottaa näytteen annettujen ohjeiden mukaisesti • säilyttää ja lähettää näytteen annettujen ohjeiden mukaisesti.
Tutkinnon suorittaja osaa ylläpitää jalostusneuvontatitojaan.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Jalostusneuvontatitojen kehittäminen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • tekee jalostusneuvontaa riittävästi ammattitaidon ylläpitämiseksi • ottaa käyttöön uusia hyväksytyjä työtapoja ja -välineitä
Oman ammattitaidon arvioiminen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • arvioi realistisesti omia vahvuuksiaan ja ammatillisen kehittymisen haasteita • osallistuu oma-aloitteisesti alalla järjestettävään koulutukseen.

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa työtehtävissä jalostusneuvontatilanteissa tilakäynnillä. Arvioijat seuraavat ja arvioivat hänen toimintaansa sekä antavat siitä kirjallisen arvion. Tutkinnon suorittajalle voidaan työtehtävien suorittamisen yhteydessä tehdä työhön liittyviä tarkentavia kysymyksiä.

Tutkinnon suorittajan arviointiaineisto muodostuu tutkintotilaisuuksista saaduista arvioijien lausunnoista, täydentävien kysymysten vastauksista, tilakäynnin yhteydessä jätetyistä raporteista sekä tutkinnon suorittajan itsearvioinnista.

3.8 Asiakaspalvelu jalostusneuvontatyössä

Tutkinnon suorittaja osaa

- toimia palvelutilanteissa tilakäynneillä
- hankkia ja ylläpitää asiakkuuksia.

Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja arvioinnin kriteerit

Ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja osaa toimia palvelutilanteissa tilakäynneillä.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Tilalla toimiminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ottaa vastaan jalostusneuvontatilauksen ja sopii käyntiajan • ilmoittaa tilalle saapumisesta riittävän ajoissa • ajaa rauhallisesti pihaan ja pysäköi auton turvallisesti • selvittää ystävällisesti tilan suojavarusteiden saatavuuden ja käytön • toimii hygieniavaatimusten mukaisesti (esim. tautisulku) ja ennaltaehkäisee eläintautien leviämistä.
Asiakaslähtöinen vuorovaikutus	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • palvelee asiakasta vuorovaikutteisesti ja ammattitaitoisesti ottaen huomioon sanallisen ja sanattoman viestinnän merkityksen ja mahdolliset kulttuurien väliset erot • perehtyy keskustelussa asiakkaan kanssa tilan yksilöllisiin tarpeisiin • työskentelee hyvän asiakaspalvelun periaatteiden mukaisesti noudattaen vaitiolovelvollisuutta.
Säädösten ja ohjeiden noudattaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii asiakastyössään voimassa olevan toimialan lainsäädännön sekä muiden määräysten ja ohjeiden mukaisesti (esim. eläinsuojelulainsäädäntö) • noudattaa organisaation asiakaspalvelua koskevia toimintaperiaatteita ja ohjeita (esim. vaitiolovelvollisuus).
Tutkinnon suorittaja osaa hankkia ja ylläpitää asiakkauksia.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Eläinaineksen markkinointi	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • kauppaa eläviä eläimiä voimassa olevien välitysehtojen mukaisesti • kauppaa alkioita voimassa olevien välitysehtojen mukaisesti • etsii asiakaslähtöisesti sopivia eläimiä, alkioita ja siementä • markkinoi alkionhuuhteluita ja ohjaa vastaanottajien valinnassa.
Asiakaspalautteen hankkiminen ja käsittely	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ottaa vastaan asiakaspalautetta organisaation käytettäväksi • käsittelee saadun palautteen hyödyntäen sitä organisaation toiminnassa ja omassa työssä • arvioi ja kehittää oman työnsä laatua ja asiakastyytyväisyyttä oman organisaation laatu- ja tulostavoitteiden mukaisesti • ohjaa asiakkaan tarvittaessa oikealle asiantuntijalle (esim. hedelmällisyysneuvonta).

Tiedonhallintajärjestelmän käyttäminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • selvittää järjestelmistä tietoja asiakkaan tarpeisiin (esim. eläinten polveutumisia ja jalostusarvoja) • käyttää työssään tiedonhallintajärjestelmiä organisaation toiminta-periaatteiden mukaisesti.
--	--

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa asiakaspalvelutilanteessa tilakäynnillä antaessaan jalostusneuvontaa. Arvioijat seuraavat ja arvioivat hänen toimintaansa sekä antavat siitä kirjallisen arvion. Tutkinnon suorittajalle voidaan työtehtävien suorittamisen yhteydessä tehdä työhön liittyviä tarkentavia kysymyksiä.

Tutkinnon suorittajan arviointiaineisto muodostuu tutkintotilaisuuksista saaduista arvioijien lausunnoista, täydentävien kysymysten vastauksista, tilakäynnin yhteydessä jätetyistä raporteista sekä tutkinnon suorittajan itsearviointista.

3.9 Ohjaavana seminologina toimiminen

Tutkinnon suorittaja osaa

- perehdyttää koulutettavaa seminologia
- ohjata koulutettavaa seminologia.

Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja arvioinnin kriteerit

Ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja osaa perehdyttää koulutettavaa seminologia.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Perehdyttäminen eri työvaiheisiin	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • noudattaa perehdyttämisessä voimassa olevia työ- ja käyttöohjeita • noudattaa perehdyttämisessä oikeita työtapoja • noudattaa perehdyttämisessä voimassa olevia laatukriteerejä • perehdyttää koulutettavaa organisaation ympäristöasioihin ja jätahuoltoon • perehdyttää koulutettavaa organisaatioon ja toimintaetiikkaan • perehdyttää koulutettavaa käytössä oleviin ohjelmiin, kuten tietokoneohjelmiin ja tilausjärjestelmiin • perehdyttää koulutettavaa käyttämään tarkoituksenmukaista työasua.

Perehdyttäminen sujuvaan ja turvalliseen työntekoon	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • perehdyttää koulutettavaa työsuojeluun, salassapitoon, kohteessa kulkemiseen, tietoturvaan, mahdollisiin uhkatilanteisiin sekä työhygieniaan • perehdyttää koulutettavaa ammattimaiseen asenteeseen ja työhön sitoutumiseen • perehdyttää koulutettavaa oma-aloitteisuuteen ja itseohjautuvuuteen.
Tutkinnon suorittaja osaa ohjata koulutettavaa seminologia.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Suunnittelee ja toteuttaa koulutettavan opastuksen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • soveltaa ohjaustilanteissa ammattitaitoaan monipuolisesti • toimii suunnitelmallisesti ja tuloksellisesti • selvittää koulutettavan osaamisen ja ohjaa häntä hänen työtaitonsa edellyttämällä tavalla • toimii luontevasti erilaisten ihmisten kanssa • ohjaa huomioimaan karjanomistajan tarpeet • ohjaa koulutettavaa noudattamaan työturvallisuusohjeita sekä käyttämään asianmukaisia suojaimia.
Kannustaa koulutettavaa oppimaan uutta ja kehittämään työtään	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • ohjaa koulutettavaa osallistumaan omaa työtään koskevaan kehittämiseen ja päätöksentekoon • antaa koulutettavalle vastuuta ja luottaa häneen • kannustaa koulutettavaa aktiivisesti kysymään, etsimään tietoa, oppimaan uutta, kokeilemaan, kyseenalaistamaan ja sopeutumaan muutoksiin • seuraa koulutettavan osaamisen kehittymistä ja antaa palautetta rakentavasti.
Arvioi onnistumistaan koulutettavan perehdyttämisessä ja ohjaamisessa	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • pyytää koulutettavalta palautetta omasta ohjauksestaan ja hyödyntää sitä ohjaustyönsä kehittämisessä • arvioi työssä onnistumistaan omasta, asiakkaan ja työyhteisön näkökulmasta ja muuttaa toimintaansa saamansa palautteen pohjalta.

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa tilakäynnillä ohjatessaan koulutettavaa seminologia. Arvioijat seuraavat ja arvioivat hänen toimintaansa sekä antavat siitä kirjallisen arvion. Tutkinnon suorittajalle voidaan työtehtävien suorittamisen yhteydessä tehdä työhön liittyviä tarkentavia kysymyksiä.

Tutkinnon suorittajan arviointiaineisto muodostuu tutkintotilaisuuksista saaduista arvioijien lausunnoista, täydentävien kysymysten vastauksista, koulutettavan antamasta arvioinnista sekä tutkinnon suorittajan itsearvioinnista.

3.10 Kehittäminen ja ammatillinen vuorovaikutus ohjaavan seminologin työssä

Tutkinnon suorittaja osaa

- toimia vastuullisesti oman ammattinsa edustajana
- toimia ammatillisesti vuorovaikutustilanteessa
- kehittää omaa toimintaansa seminologina toimiessaan.

Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja arvioinnin kriteerit

Ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja osaa toimia vastuullisesti oman ammattinsa edustajana.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Ammattietiikan noudattaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii esimerkkinä noudattaessaan työnantajan ohjeita (esim. työaika, tietojen tallentaminen) • toimii ohjaajana hyvien käyttäytymis- ja toimintatapojen mukaisesti • ohjaa harjoittelijaa toimimaan hygieniavaatimusten mukaisesti (esim. tautisulku) ja ennaltaehkäisemään eläintautien leviämistä • puuttuu tarvittaessa harjoittelijan epäeettiseen toimintaan (esim. eläinten käsittely) • opastaa harjoittelijaa tunnistamaan epäeettisen toiminnan.
Säädösten ja ohjeiden noudattaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ohjaa harjoittelijaa toimimaan asiakastyössään voimassa olevan toimialan lainsäädännön sekä muiden määräysten ja ohjeiden mukaisesti (esim. keinosiemennyslainsäädäntö ja eläinsuojelulainsäädäntö) • ohjaa harjoittelijaa noudattamaan organisaation asiakaspalvelua koskevia toimintaperiaatteita ja ohjeita (esim. vaitiolovelvollisuus) • ohjaa harjoittelijaa noudattamaan työturvallisuusohjeita ja käyttämään suojavarusteita • ohjaa harjoittelijaa ottamaan huomioon omaan työhönsä liittyvät siisteys- ja ympäristöasiat (esim. työauto ja -vaatteet, kertakäyttötuotteet).

Tutkinnon suorittaja osaa toimia ammatillisesti vuorovaikutustilanteessa.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Ohjattavan tukeminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • kuuntelee aktiivisesti, tukee ja osoittaa myötäelämisen kykyä harjoittelijan onnistumisessa ja epäonnistumisessa • toimii joustavasti ja muuttaa tarvittaessa työskentelyään ja suunnitelmiaan harjoittelijan tarpeiden mukaisesti • ohjaa harjoittelijaa aktiivisesti kysymään, etsimään tietoa, oppimaan uutta, kokeilemaan, kyseenalaistamaan ja sopeutumaan muutoksiin • kohtelee harjoittelijoita tasapuolisesti.
Omien vuorovaikutustaitojen kehittäminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • kohtaa haasteellisen asiakkaan tai ohjattavan halliten omat tunteensa • toimii vuorovaikutustilanteessa luontevasti ja tilanteen edellyttämän sosiaalisuuden mukaisesti • luo omalta osaltaan työyhteisönsä motivoivan ja hyvän työilmapiirin • hallitsee rauhallisen ja luottamuksellisen • työskentelytavan.
Tutkinnon suorittaja osaa kehittää omaa toimintaansa seminologina toimiessaan.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Oman toiminnan kehittäminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi suunnittelu-, ohjaus- ja koulutusosaamistaan ja kantaa vastuuta taitojensa ylläpitämisestä ja kehittämisestä • seuraa oman alansa kehitystä ja vie uutta tietoa työyhteisönsä käyttöön • seuraa omien toimintaprosessiensa laatua ja ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin • ottaa aktiivisesti käyttöön alansa tietotekniikkaa ja ohjelmia.
Omien ohjaustaitojen kehittäminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • valitsee tilanteeseen sopivan ohjausmenetelmän • seuraa harjoittelijan osaamisen kehittymistä ja antaa palautetta rakentavasti • osaa kohdata ja ohjata eri-ikäisiä harjoittelijoita.

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa tilakäynnillä ohjatesaan koulutettavaa seminologia. Arvioijat seuraavat ja arvioivat hänen toimintaansa sekä anta-

vat siitä kirjallisen arvion. Tutkinnon suorittajalle voidaan työtehtävien suorittamisen yhteydessä tehdä työhön liittyviä tarkentavia kysymyksiä.

Tutkinnon suorittajan arviointiaineisto muodostuu tutkintotilaisuuksista saaduista arvioijien lausunnoista, täydentävien kysymysten vastauksista, koulutettavan antamasta arvioinnista sekä tutkinnon suorittajan itsearvioinnista.

LIITE 1

Seminologin ammattitutkinnon suorittaneen alan ja ammatin kuvaus

Seminologin ammattia säätelevät seuraavat lait ja asetukset:

- Kotieläinjalostuslaki (794/1993) koskee kotieläinten jalostustoimintaa ja siihen liittyvää eläinten, alkioiden ja sulusolujen kauppaa, käsittelyä, maahantuontia ja vientiä. Lain mukaan kotieläinten keinollista lisäämistä saa harjoittaa vain maa- ja metsätalousministeriön luvalla ja sen määräämin edellytyksin.
- Eläinsuojelulain 247/1996 ja eläinsuojeluasetuksen 396/96 tarkoituksena on suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla kärsimykseltä, kivulta ja tuskalta sekä edistää hyvinvointia ja hyvää kohtelua.
- Eläintautilaki 55/80 ja eläintautiasetus 601/80 koskevat eläintautien vastustamista ja ennaltaehkäisyä.
- MMM:n päätös eläinten keinollisen lisäämisen edellytyksistä (nro 22/2000) koskee nautojen, sikojen, lampaiden, vuohien, hevosten ja kettujen keinollista lisäämistä. Päätöksessä säädetään keinollisen lisäämisen luvanvaraisuudesta. Luvat tulee hakea maa- ja metsätalousministeriöltä.
- MMM:n asetus sonnin spermalle asetettavista eläinten terveysvaatimuksista (nro 6/EEO/2004) koskee sperman laatua, eläintautien vastustamista ja näihin liittyvää toiminnan järjestämistä nautojen keinosiemennystoiminnassa.
- MMM:n asetus sikojen koeasemille, karjuasemille ja karjun spermalle asetettavista eläinten terveysvaatimuksista (nro 2/EEO/2007) koskee eläinten toimittamista koeasemille, karjuasemille, toiminnan järjestämistä edellä mainituilla asemilla sekä karjun sperman markkinoille saattamista.
- MMM:n yleiskirje naudan alkioille asetetuista terveysvaatimuksista koskee naudan alkioiden keräämistä, käsittelyä, säilytystä, kuljetusta sekä maahantuontia ja maastavientiä.
- MMM:n asetus lääkkeiden ja lääkerehujen määräämisestä eläinlääkinnässä (nro 7/EEO/2008) koskee eläinlääkärin oikeutta määrätä injektiona annettavia puudutteita alkionsiirtoseminologille.

Maidontuotanto on Suomen maatalouden merkittävin tuotantosuunta. Vuosituotto on suuruudeltaan noin 900 miljoonaa euroa, mikä on 40 % maataloustuotannon markkinahintaisesta tuotosta. Meijereihin toimitetaan maitoa noin 2 200 miljoonaa litraa vuosittain. Lypsykarjataloutta harjoitetaan 12 000 maatilalla. Keskilehmäluku on 27,8 lehmää/tila. Huomattava osa tuotannosta on sijoittunut Pohjanmaalle ja Itä-Suomeen. Lypsylehmiä on 290 000, ja ne tuottavat maitoa keskimäärin 8 840 kg/lehmä/vuosi. Maidontuotanto perustuu siihen, että lehmä

saadaan tiineeksi ja se poikii kerran vuodessa. Tiinehtymisen siirtyminen aiheuttaa taloudellisia menetyksiä: esimerkiksi 30 lehmän karjassa tiinehtymisen siirtyminen yhden kiimakierron verran merkitsee 1 100–1 500 euron menetystä.

Seminologit ovat kotieläinjalostustyön ammattilaisia, jotka työskentelevät keinosiemennyslupan omaavien yritysten palveluksessa. Seminologi käy työpäivänsä aikana keskimäärin 10 karjatilalla. Hän siementää 14 nautaa ja tekee 5 tiineystarkastusta. Tilalta toiselle siirtyessään hän ajaa autolla noin 200 kilometriä päivässä. Vuoden aikana seminologi tekee keskimäärin 1 832 nautasiemennystä ja 7 sian siemennystä sekä 451 tiineys- ja munasarjatarkastusta. Ajokilometrejä kertyy vuodessa keskimäärin 36 400.

Seminologi työskentelee itsenäisesti hoitaen hänelle töidenjaossa tulleet palvelutehtävät. Seminologi siementää nautoja ja sikoja karjanomistajien avustamana ja tekee naudoille tiineystarkastuksia sekä muita rektaalitutkimuksia. Päivystysvuorossa olevat seminologit ottavat päivystysaikana vastaan karjanomistajien tekemät työtilaukset, jotka jaetaan työvuorossa olevien seminologiensa kesken. Seminologin ammattitaidon yksi tärkeä osaamisalue on eläinten käyttäytymisen tuntemus, koska se luo perustan ammatissa tarvittavalle eläinten käsittelytaidolle ja turvalliselle työskentelylle niiden parissa. Seminologin on pystyttävä määrittelemään eläinten kiimakierron vaihe, oikea siemennysajankohta ja tiineys. Siemennysten ja tiineystarkastusten ja muiden rektaalitutkimusten hallinta vaatii myös kädentaitoja, joita on ylläpidettävä ja kehitettävä koko ajan. Hygieniavaatimukset korostuvat tilakoon kasvaessa ja eläintautien leviämisen ennaltaehkäisyssä. Oikeiden työtapojen ja ergonomian hallinta auttavat työssä jaksamista.

Asiakaspalvelu on oleellinen osa ammatinkuvaa. Seminologin on tunnettava asiakaspalvelun periaatteet, ja häneltä vaaditaan palveluhenkisyttä, kommunikointi- ja yhteistyötaitoa sekä tarvittaessa myös kielitaitoa. Hedelmällisyys- ja jalostusneuvonnan sekä markkinoinnin osuus seminologin työajasta lisääntyy. Neuvontataidot ja verkottuminen muiden kotieläintalouden sidosryhmien kanssa korostuvat entisestään. Suuri osa tiedonsiirrosta hoidetaan sähköisesti, joten tietojenkäsittelyn hallinta on yhä tärkeämpi taitoalue.

Ammatinkuva on muuttumassa yhä monipuolisemmaksi, ja muutoksiin seminologin on pystyttävä vastaamaan toimimalla kehityshakuisesti, osoittamalla riittävää sopeutumiskykyä sekä hakemalla ja omaksumalla uutta tietoa myös omatoimisesti. Eläimet on saatava tiineiksi mahdollisimman vähin käyntikerroin ja kustannuksin. Tässä onnistumista seurataan jatkuvasti, mikä korostaa ammatitaitoa. Oman toiminnan laadun ja taloudellisuuden tarkkailu ja tiedostaminen ovat entistä tärkeämpiä. Tilakoon kasvu ja omatoimilupasiemennysten lisäänty-

minen, siemenkaupan kansainvälistyminen ja siemenen lisääntynyt varastointi tiloilla tuovat uusia haasteita ammattiin. Seminologeilta odotetaan tuloksellista ja vastuuntuntoista toimintaa.

Halutessaan seminologi voi erikoistua alkionsiirtämiseen, hedelmällisyys- tai jalostusneuvontaan, tai hän voi toimia ohjaavana seminologina. Alkionsiirrossa korostuvat alkioiden tuotantoprosessin hallinta, alkioiden käsittely- ja siirtotaidot, siirtoajankohdan määrittely, alkioiden varastointiin ja kuljetukseen liittyvät taidot sekä siirrossa noudatettavat säännökset. Hedelmällisyysneuvontaan erikoistunut seminologi arvioi karjan hedelmällisyystilanteen säännöllisillä tilakäynneillä tulkitsemalla hedelmällisyyden tunnuslukuja ja terveystarkkailuraportteja, tekemällä tiineystarkastuksia ja tutkimalla eläinten munasarjatoimintaa. Jalostusneuvontaan erikoistunut seminologi on karjanjalostuksen asiantuntija, joka keinosiementämisen lisäksi voi tehdä tilalle jalostussuunnitelman. Myös eläinten kantakirjaus, rakennearvostelu ja genominäytteen ottaminen genomiarvostelun tekemiseksi kuuluvat hänen tehtäviinsä. Ohjaavana seminologina toimiva seminologi ohjaa seminologiksi opiskelevia kenttäharjoittelun aikana. Hän perehdyttää harjoittelijan seminologin työtehtäviin.

Painettu
ISBN 978-952-13-4973-7
ISSN 1798-887X

Verkkajulkaisu
ISBN 978-952-13-4974-4
ISSN 1798-8888

Opetushallitus on hyväksynyt nämä näyttötutkinnon perusteet ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain nojalla.

Näyttötutkinnot ovat erityisesti aikuisväestöä varten suunniteltu ja kehitetty tutkinnon suorittamistapa.

Näyttötutkintojen suunnittelu ja toteuttaminen perustuvat opetusalan ja työelämän asiantuntijoiden tiiviiseen yhteistyöhön.

Opetushallitus
www.oph.fi
www.oph.fi/nayttotutkinnot
www.oph.fi/nayttotutkintojen_perusteet